

Research Paper

Factors Affecting the Quality of Communication between Family and School in Elementary Eschool

Fatemeh Kowsari^{1*}¹. PhD in Educational Management, teacher working in the Education Organization, Shiraz. Fars

Received: ۲۳/۱۰/۲۰۲۴

Accepted: ۲۳/۱۲/۲۰۲۴

PP: ۳۶-۴۸

Keywords:

Family and school interaction, elementary school, structural equation technique

Abstract

Introduction: Home and school complement each other in carrying out educational tasks. Home is a child's first home and school is his second home. If these two institutions do not have coordinated methods and programs, the child's development will be disturbed. Two institutions, home and school, play an essential role in the development of the personality of children and adolescents.

research methodology: Therefore, the current research seeks to identify the factors affecting the quality of communication between family and school in the elementary school. The current research is applied in terms of purpose and correlational in terms of descriptive implementation method. The statistical population consists of all the primary teachers of Shiraz city, and ۳۶۶ people were selected as a sample. Information was collected using a researcher-made questionnaire. The Cronbach's alpha value of the questionnaire was ۰.۸۷ and its reliability was confirmed. The obtained data were analyzed using PLS software.

Findings: The results indicate that parents, school, students, existing systems and communication principles have a positive and significant effect on the relationship between family and school.

Conclusion: There should be alignment and similarity between the methods and attitudes of home and school, and one of these two centers should not neutralize the work of the other, but should act as two sympathetic and complementary streams. The school should be the vanguard of the relationship with the home and provide the means of intellectual participation of the parents in the education of their children through various methods

Citation: kowsari, F.(۲۰۲۴).Identifying factors affecting the quality of communication between family and school in elementary school. Journal of Ahsan (Effective) Education, Vol 1, No 1, pp ۳۶-۴۸

Corresponding author: Fatemeh kowsari**Address:** PhD in Educational Management, teacher working in the Education Organization, Shiraz. Fars**Email:** elham_kowsari۱۹۹۰@yahoo.com

مقاله پژوهشی

عوامل موثر بر کیفیت ارتباط بین خانواده و مدرسه در دوره ابتدایی

فاطمه کوثری*

۱. دانش آموخته دکتری مدیریت آموزشی، آموزگار، سازمان آموزش و پرورش، فارس، شیراز، ناحیه ۳

چکیده

مقدمه و هدف: خانه و مدرسه در انجام وظایف تربیتی مکمل یکدیگرند خانه مدرسه ی اول فرزند و مدرسه ، خانه دوم اوست و اگر این دو نهاد روش ها و برنامه های هماهنگ نداشته باشند ، در روند رشد کودک اختلال به وجود می آید . دو نهاد خانه و مدرسه نقش اساسی در تکوین شخصیت کودکان و نوجوانان دارند .

روش شناسی پژوهش: از این رو تحقیق حاضر به دنبال شناسایی عوامل موثر بر کیفیت ارتباط بین خانواده و مدرسه در دوره ابتدایی میباشد. پژوهش حاضر از حیث هدف کاربردی و از نظر شیوه اجرا توصیفی همبستگی میباشد. جامعه آماری را کلیه معلمان ابتدایی شهر شیراز تشکیل داده که تعداد ۳۶۶ نفر به عنوان نمونه انتخاب گردید. اطلاعات با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته جمع آوری گردید. آلفای کرونباخ پرسشنامه مقدار ۰/۸۷ بدست آمد و پایایی آن تایید گردید. داده های به دست آمده با استفاده از نرم افزار PLS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: نتایج حاکی از آن است که والدین، مدرسه، دانش آموز، نظام های موجود و اصول ارتباطی تاثیر مثبت و معنادار بر ارتباط خانواده و مدرسه دارند

بحث و نتیجه گیری: بین روش ها و منش های خانه و مدرسه باید همسویی و تشابه وجود داشته باشد و یکی از این دو کانون ، کار دیگری را خنثی نکند ، بلکه به عنوان دو جریان همدل و مکمل عمل کنند. مدرسه باید پیشاهنگ ارتباط با خانه باشد و با روشهای گوناگون اسباب مشارکت فکری اولیا را در امر تعلیم و تربیت فرزندانشان فراهم کند.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۷/۱۲

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۹/۱۳

شماره صفحات: ۴۸-۳۶

واژه های کلیدی:

استناد: کوثری، فاطمه. (۱۴۰۳) شناسایی عوامل موثر بر کیفیت ارتباط بین خانواده و مدرسه در دوره ابتدایی، فصلنامه تعلیم و تربیت احسن، دوره اول شماره یک، پاییز ۱۴۰۳، شماره صفحات ۴۸-۳۶

نویسنده مسئول: فاطمه کوثری

نشانی: آموزگار، سازمان آموزش و پرورش، فارس، شیراز، ناحیه ۳

پست الکترونیکی: elham_kowsari1990@yahoo.com

مقدمه

آموزش و پرورش امری است که از دیرباز جزو مهمترین و بنیادی ترین ارکان هر جامعه بوده است و یکی از عوامل مهم پیشرفت و ترقی جوامع پیشرفته آموزش و پرورش کارآمد و توانمند آن جوامع است. آموزش و پرورش به عنوان یک نهاد اجتماعی و سیستم کلان آموزشی، اساسی ترین متولی پرورش منابع انسانی در هر جامعه محسوب میشود و تمامی اقشار جامعه از خدمات این نهاد بهره‌مند میشوند (موسوی و همکاران، ۱۴۰۰). به بیانی شیواتر آینده هر کشور در دستان آینده سازانی است که وارد آموزش و پرورش میشوند و پس از برخورداری از آموزشهای مقدماتی و شناخت علایق و استعدادهای خود برای شکوفایی آن تلاش میکنند (Hassanzadeh and Navaei, ۲۰۲۳) بر اساس سند تحول بنیادین، آموزش و پرورش فقط به دنبال آموزش مفاهیم علمی نیست. بلکه در نظام های آموزشی مسائل پرورشی و رفتاری مقوله های مهمی هستند که شعاع درگیری و تأثیرگذاری آنها از چارچوب آموزش رسمی فراتر می رود و کل زندگی را در برمی گیرد. در این راستا و در زمینه مسائل رفتاری رویکردهایی مادام العمر قابل تأمل است که نباید از نظر مسئولین امر پنهان بماند و یا در حاشیه قرار گیرد یکی از این رویکردها تعامل خانه و مدرسه است. براساس نظر محققان گام نخست فرآیند تربیت یا آموزش و پرورش عبارت است از برقراری رابطه و ارتباط و گام پایانی آن عبارت است از اطمینان از قابل اعتماد بودن روابط و ارتباطات. ارتباط مؤثر و قوی بین خانه و مدرسه و افزایش مشارکت والدین امری ضروری به شمار رفته و یکی از پیامدهای ارتقای سطح کیفی و کمی تعامل مدرسه پیشگیری از سوء رفتارهای اجتماعی دانش آموزان است (Hassanzadeh Viaei and Nvaei, ۲۰۲۳)

خانواده اولین نهاد اجتماعی است که کودک در آن عضو می شود و مادرو پدر نقش مربیان او را بر عهده دارند. وظیفه والدین تنها به نگهداری از کودک محدود نمی شود و باید او را برای ورود به یک جامعه بزرگ تر نیز آماده کنند (Hashemi and Masanabadi, ۲۰۱۶) در میانه این راه با ورود کودک به مدرسه، مربیان جدیدی در مسیر تعلیم و تربیت کودک با آنها همراه می گردند. اهمیت مربی و معلمان جدید تا جایی است که نهاد اصلی تعلیم و تربیت هر فرد در جامعه ابتدا خانواده و سپس مدرسه او تلقی می شود. در واقع خانواده اولین مدرسه کودک و مدرسه دومین خانه اوست. به همین دلیل از تأثیر مدرسه بر روی تربیت کودکان و آینده آنها نمی توان چشم پوشی کرد (Pourrajab et al, ۲۰۱۹)

تربیت بهینه نسل جدید، مرهون مشارکت خانه و مدرسه به عنوان دو نهاد اساسی تربیتی است، مدارس بدون مشارکت والدین نمیتوانند آن گونه که باید در تربیت دانش آموزان موفق باشند و این نیاز اجتناب ناپذیر از وجه دیگر برای خانواده نیز مصداق دارد (Mohseni et al, ۲۰۲۲)

بی توجهی به مدل ارتقاء تعامل خانه و مدرسه موجب میشود رابطه خانه و مدرسه رو به ضعف و سستی گذاشته و دانش آموزان مسیری مطلوب و ثمربخش را طی نکنند زیرا رابطه خانه و مدرسه همچون جسم و جان در هم تنیده شده است و سلامت روانی و اجتماعی هر کدام تضمین اگر سلامت وجود دیگری است زمانی که نحوه تعامل این دو نهاد با دانش آموز یکسان باشد از جهت مثبت و انتظارات واحدی از او داشته باشند سیر تربیت از ثبات و استحکام لازم برخوردار خواهد شد (Taghdiri and Fadaei, ۲۰۲۳)

از سویی دیگر آنچه محقق را به سمت ارائه مدل ارتقاء تعامل مدرسه و خانواده سوق داده این است که بررسیهای پژوهشگر نشان میدهد الگوی مدونی برای ارتقای سطح کیفی عملکرد مدرسه در تعامل با خانواده با رویکرد کیفی وجود ندارد. برای نیل به این هدف پیروی از دستورالعملها و پروتکل اجرایی مستدل و مبتنی بر یک مدل علمی و آزمون شده ضروری است. مروری بر ادبیات نظری تحقیق و فقدان مدل مناسب پیرامون تعامل مدرسه که با فرهنگ ایرانی اسلامی هماهنگ باشد و از روش های کیفی جهت بررسی داده ها و اطلاعات نموده باشد، بیانگر اهمیت این موضوع و لزوم پرداختن به آن با استفاده از یک نگاه کلی گرایانه میباشد. در این راستا این مطالعه با هدف تبیین ابعاد و مولفه های مدل تعامل مدرسه و خانواده در دانش آموزان دوره ابتدایی با رویکرد کیفی می پردازد.

وضعیت موجود هر جامعه ای نتیجه یادگیری دیروز افراد در خانه و مدرسه است و وضعیت فردای هر جامعه در نتیجه سرمایه گذاری هایی است که امروز روی دانایی افراد در خانه، مدرسه و جامعه انجام می گیرد (Seraji and Shakori, ۲۰۲۰)

خانه و مدرسه به عنوان دو نهاد اصلی تعلیم و تربیت در هر جامعه ای محسوب می شوند. وضعیت موجود هر جامعه ای نتیجه یادگیری دیروز افراد در خانه و مدرسه است و وضعیت فردای هر جامعه در نتیجه سرمایه گذاری هایی است که امروز روی دانایی افراد در خانه، مدرسه و جامعه انجام می گیرد. یکی از کارکردهای اصلی خانواده تعلیم و تربیت فرزندان است. والدین به عنوان نخستین آموزشگران، اساسی ترین فعالیتهای نظیر راه رفتن، سخن گفتن، یادگیری لغات، ابزارهای اندیشیدن، روابط با اشیاء و اشخاص را در خانه به کودکان می آموزند. خانواده سالم، فرزند سالمی را روانه مدرسه می کند و مدرسه سالم با دانا سازی و معرفت بخشی به دانش آموزان آنها را توانا تر کرده و انسانهای کار

آمدی را به جامعه تحویل دهد. از طرفی در جامعه امروز، مدرسه عملکرد تربیت کودکان را در چارچوب هدفها و برنامه های مشخص تربیت عمومی عهده دار می باشد (Ayati et al, ۲۰۲۲)

آموزش و پرورش عمومی به نیازهای تربیتی هر گروه در قالب هدفهای کلی تربیت و رشد، کم و بیش پاسخ می دهد، اما طبیعت هر فرد دارای ویژگیهایی است که در قالب برنامه های عمومی نمی گنجد و به چاره جویی و اعمال روشهای خاص نیاز دارد (Mohseni et al, ۲۰۲۲)

خانه و مدرسه به عنوان نهادهای اصلی و تاثیرگذار در زمینه آموزش و پرورش به حساب می آیند. هر یک از این دو نهاد مهم و مقدس نقش خاص و ویژه ای در تربیت فرزندان برعهده دارند. چنانچه بپذیریم که انسان یک موجود زیستی، روانی، اجتماعی و معنوی است، ضروری می نماید که در ابعاد مختلف رشد و توسعه یابد تا بتواند به انسان کامل مورد نظر دین مبین اسلام نزدیک شود (Amopour et al, ۲۰۱۹). آن چه که معمول است، این است که دانش آموزان در مدرسه تعلیم و تربیت رسمی و در خانه بیشتر تعلیم و تربیت غیر رسمی را فرا می گیرند. و هر اندازه آموزش و تربیت در این دو نهاد یکسان و همسو باشد، موجب خواهد شد یادگیری و تربیت آنان پایدارتر و مثمر ثمرتر باشد. بنابر این توجه به یکی از دو مقوله خانه و آموزش و پرورش و غفلت از دیگری خسارتهای جبران ناپذیری را بر پیکره جامعه ایجاد خواهد نمود (Dehghani and Sabersalghi, ۲۰۲۳). ایجاد ارتباط بین این دو باعث خواهد شد در آینده شاهد انسانهایی متعادل، مومن، متعهد و رشد یافته باشیم (Dehdar, ۲۰۲۰). وضعیت موجود هر جامعه ای نتیجه یادگیری دیروز افراد در خانه و مدرسه است و وضعیت فردی هر جامعه در نتیجه سرمایه گذاریهایی است که امروز روی دانایی افراد در خانه، مدرسه و جامعه انجام می گیرد. یک اصل مهم دانایی می گوید: آینده یافتنی نیست، بلکه ساختنی است اگر به دنبال ساختن آینده جامعه هستی بین خانه و مدرسه پل ارتباطی و دانش افزایی بزن و اجازه بده این پل از جامعه بگذرد. سه ضلع خانه، مدرسه و جامعه وقتی اهداف مشترک تربیتی را دنبال می کنند و دارای آرمانهای مشترک، تعریف شده و شفاف بوده و بتوانند توافق عمومی را برای رسیدن به این اهداف جلب کنند، آینده ای درخشان خواهند داشت (Ghazi, ۲۰۲۰). اگر بین اولیا، مربیان و جامعه ارتباط منطقی، مشارکت جویانه و دوطرفه ایجاد نشود کارکرد این سه ضلع سه پاره خط جدا افتاده از همدیگر خواهد بود. همچنین سند تحول بنیادین در ابتدای فصل دوم خود اینگونه آورده است: "وزارت آموزش و پرورش مهمترین نهاد تعلیم و تربیت رسمی عمومی، متولی فرآیند تعلیم و تربیت در همه ساختهای تعلیم و تربیت، قوام بخش فرهنگ عمومی و تعالی بخش جامعه اسلامی بر اساس نظام معیار اسلامی، با مشارکت خانواده، نهادها و سازمانهای دولتی و غیردولتی است." روشن است که نقش مشارکت خانواده در این بند جدی گرفته شده است. در ادامه فصل چهارم با عنوان "هدفهای کلان" در بند ۵ اینگونه می گوید: "افزایش مشارکت و اثربخشی همگانی بویژه خانواده در تعالی نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی". در این بند تاکید ویژه بر مشارکت خانواده در تعالی نظام تعلیم و تربیت بیان گردیده است. بند دهم از اصول یازده گانه برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران نیز بر لزوم تعامل بین مدرسه بدین صورت تاکید مینماید: "جلب مشارکت و تعامل (در زمینه مشارکت و تعامل مؤثر معلمان، دانش آموزان، خانواده ها و سایر گروه ها)". همچنین در قسمت اصول حاکم بر ارزشیابی پیشرفت تحصیلی و تربیتی در برنامه درسی آمده است که: "با تاکید بر بهره گیری از تکالیف عملکردی در سنجش میزان دستیابی دانش آموزان به شایستگی ها و تلاش برای تحقق جامعه عدل مهدوی (عج) و دستیابی به مراتبی از حیات طیبه، گزارش عملکرد تحصیلی و تربیتی آنان با همکاری دانش آموز، اولیا مدرسه و والدین تنظیم و ارایه شود" که خود گویای تاکید بر ارتباط مستمر بین مدرسه و والدین است (Falah Tafti et al, ۲۰۲۳)

از طرفی جامعه شناسان و روان شناسان از جمله عوامل مهم بروز مشکل در رفتار فرزندان را تعارض و ناهماهنگی رفتاری بین پدر و مادر یا والدین و مربیان می شناسند. آنان معتقدند چنان چه رفتارهای پدر و مادر با فرزند در محیط خانواده یا رفتار والدین و مربیان در محیط های خانه و مدرسه در تعارض و تضاد باشند، این تعارض به اختلال رفتاری، که ناشی از بالاتکلیفی فرد در امر الگوپذیری است، منجر خواهد شد و عوارض سوء روانی و رفتاری را به دنبال دارد (Goulet et al, ۲۰۲۳). بر عکس اگر هماهنگی رفتاری والدین با مربیان به وجود آید، علاوه بر ایجاد سازگاری در فرزند، تقویت رفتارهای مطلوب را نیز موجب می گردد. بنابراین تضاد ارزشی بین رفتارهای دانش آموز در خانه و مدرسه، وجود دارد و یکی از مهمترین راه کارهای کاهش این گونه تضادهای فرهنگی (رفتاری، اخلاقی و اعتقادی)، تعامل بیش تر اولیای خانه با اولیای مدرسه است (Ebadi et al, ۲۰۲۳; Levinson, ۲۰۲۱). مشارکت خانه و مدرسه و آگاهی هایی که متعاقب این همکاری برای والدین و مدرسه ایجاد خواهد شد برای آموزش و تربیت فرزندان مهم بوده است. همچنین همکاری یاد شده، موجبات پیشگیری از ناهنجاری های جامعه را فراهم خواهد ساخت. مشارکت خانه و مدرسه، موجب آگاهی بیشتر مدیران از وضعیت آموزشی، تربیتی و ... دانش آموزان می شود که در برنامه ریزی های مختلف مدرسه این داده ها ذی قیمت خواهند بود. به علاوه، والدین نیز از بسیاری جنبه های آموزشی، پرورشی و انضباطی فرزندان خود مطلع خواهند شد (Dehdar, ۲۰۲۰). بنابراین، منافع حاصل از تقویت کارکرد انجمن که به معنای درگیر شدن جدی تر، فعالانه تر و رغبت مندانه تر اولیا و مربیان مطابق اهداف تعیین شده در اساسنامه انجمن است، در چند سطح نصیب جامعه

می‌شود. (Abbasian, ۲۰۲۳) در سطح دانش‌آموزان بر موفقیت تحصیلی آنان (Sénéchal, ۲۰۱۱; Mosavi, ۲۰۲۰; Pourrajab et al, ۲۰۱۹). نگرش مثبت به مدرسه (Chen et al, ۲۰۲۱)، اعتماد به نفس تحصیلی (Smith et al, ۲۰۲۱; Pourrajab et al, ۲۰۱۹)، افزایش آلمان‌های آموزشی و شغلی (Hill, ۲۰۰۴) و کاهش مشکلات رفتاری (McWayne et al, ۲۰۰۴)) تأثیر بسزایی دارد. در سطح اولیا، مشارکت والدین در امور مدرسه باعث می‌شود که والدین در نحوه انجام دادن تکالیف مدرسه به فرزندانشان موفق عمل کنند و از آنچه معلمان انجام می‌دهند، آگاه شوند؛ نسبت به معلمان و مدرسه فرزند خود نگرش مثبت داشته باشند (Desimone et al, ۲۰۰۰)، احساس مفید بودن کنند و بدانند که چگونه در جهت موفقیت فرزندانشان در مدرسه فعالیت داشته باشند (همچنین در سطح مدرسه و نظام آموزش و پرورش، افزایش کارایی و بهره‌وری، اجرای کامل‌تر برنامه‌ها، کاهش هزینه‌های مادی و معنوی از نتایج ارزشمند کارآمدتر کردن انجمن‌های اولیا و مربیان است. اگر خانواده‌ها متوجه شوند که چگونه ارتباطات خانواده بر یادگیری فرزندان اثرگذار است، به برنامه‌هایی برای رشد بهتر فرزندان خویش می‌اندیشند و راهکارهایی را برمی‌گزینند تا از طریق ارتباط خانواده با مدرسه، آموزگار درک بهتری از شاگرد پیدا کند و در نتیجه، احساس مسئولیت بیشتری در قبال او داشته باشد. از طرف دیگر، دانش‌آموز هم انگیزه بیشتری برای مدرسه رفتن پیدا می‌کند که این امر خود می‌تواند منجر به افزایش یادگیری شود (Dehdar, ۲۰۲۰). در این راستا تحقیق حاضر به دنبال شناسایی عوامل موثر بر کیفیت ارتباط بین خانواده و مدرسه در دوره ابتدایی می‌باشد.

پیشینه تحقیق

در تحقیقی با عنوان تعامل با خانواده، مدرسه و مسجد به این نتیجه رسیدند که تلقی مدیر و کادر مدرسه، اعتمادسازی، توجه خانواده به کادر مدرسه و مسجد، زمینه سیاسی، فرهنگی، تاریخی، حفظ حرمت و احترام، سازگاری و انتقادگری، برقراری ارتباط موثر بر ارتباط خانواده و مدرسه تاثیرگذار است (Melinezhad, ۲۰۲۳).

در تحقیقی با عنوان طراحی مدل راهبردهای اثربخش ارتباطات خانواده و مدرسه به این نتیجه رسیدند که برای اینکه ارتباطات شکل بگیرد از فرایندهای انگیزشی نیرو می‌گیرد و با علامت‌دهی و تفسیر رفتار و علائم بین طرفین، فرایندهای ارتباطی اتفاق می‌افتند و از طریق فرایندهای ساختاری، این ارتباطات در طول زمان تکرار و در فضای فیزیکی سازماندهی میشوند. از طرف دیگر ویژگی‌های زمینه‌ای خانواده، مدرسه و دانش‌آموز بر فرایندهای ارتباطی خانواده و مدرسه تأثیر می‌گذارند و همه آنها تحت تأثیر ویژگی‌های زمینه‌ای اجتماع محلی، جامعه ملی و جهانی هستند. (Monafi et al, ۲۰۲۴)

در تحقیقی با عنوان شناسایی موانع و ابعاد مغفول مشارکت و اعتمادسازی بین خانه و مدرسه به این نتیجه رسیدند که عدم شناخت اولیا از اهداف و کارکردهای مدرسه و ناتوانی آنها در تطبیق خود با برنامه‌ها تغییرات سریع برنامه‌های درسی و آموزشی کمبود وقت شاغل بودن فاصله و درگیر بودن با کارهای روزمره ساختار نظام آموزشی وضعیت نامناسب اقتصادی خانواده‌ها بی‌مهری کادر اجرایی و آموزشی مدارس نسبت به خانواده‌ها، عدم تبلیغات مناسب توسط رسانه‌های عمومی در ترویج فرهنگ مشارکت و اعتمادسازی بین خانه و مدرسه، قدرت طلبی مدیران می‌تواند باعث شود اعتماد مناسب بین مدرسه و خانواده شکل نگیرد. (Hassanzadeh Viaei and Nvaei, ۲۰۲۳)

در تحقیقی با عنوان راهکارهای بهبود بخش مشارکت خانواده و مدرسه در امور آموزشی و پرورشی دانش‌آموزان به این نتیجه رسیدند که قوانین و مقررات، مدیریت، عوامل آموزشی، فرهنگی، اجتماعی، وضعیت مالی والدین، کمبود نیرو متخصص از عوامل بهبود بخش مشارکت خانواده و مدرسه می‌باشد (Yazdani et al, ۲۰۲۳).

در تحقیقی با عنوان فرهنگ خانواده و مدرسه و پژوهاک آن در بطن سند تحول بنیادین به این نتیجه رسیدند که فرهنگ خانواده، مشارکت طلبی خانواده، اصول زندگی، هویت خانواده بر ارتباط خانواده و مدرسه تاثیرگذار است (Taghdiri, ۲۰۲۳).

در تحقیقی با عنوان ارتقاء تعامل مدرسه و خانواده در پیشگیری از سوء رفتارهای اجتماعی نوجوانان؛ آکاوی ابعاد و مولفه‌ها با رویکرد کیفی به این نتیجه رسیدند که گسترش اخلاق حرفه‌ای وضع قوانین و مقررات و فرهنگ سازی پیامدها عوامل اجتماعی عوامل آموزشی زمینه‌ای تجارب دانش‌آموزان نقص مدیریتی نقش تربیتی خانواده، عدم همکاری با خانواده با مربیان کمبود منابع مالی خانواده، کمبود نیرو متخصص باعث ارتقا روابط خانواده و مدرسه خواهد شد (Mohseni et al, ۲۰۲۲).

در تحقیقی با عنوان انگیزش والدین برای مشارکت در امور مدرسه به این نتیجه رسید که اعتماد، فرهنگ مدرسه، نگرش مدیریت از استقلال، فاصله جغرافیایی، ترس از مداخله اولیا از عوامل تاثیرگذار است (Talebi, ۲۰۲۲)

در تحقیقی با عنوان عوامل موثر بر میزان مشارکت والدین میزان به این نتیجه رسیدند که تحصیلات والدین، جنسیت والدین، میزان تصمیم‌گیری والدین، میزان اعتماد و علاقه اولیا، موقعیت اجتماعی اقتصادی، باورهای خود اثربخشی والدین، نژاد، میزان تمایل به مشارکت، میزان درآمد از مهمترین عوامل موثر بر میزان مشارکت والدین می‌باشد (Ayati et al, ۲۰۲۲)

در تحقیقی با عنوان تأثیر خودتنظیمی و شایستگی اجتماعی یادگیری اتحاد والدین در نوجوانان دختر: نقش میانجی به این نتیجه رسیدند که مشارکت والدین و اتحاد والدین میتواند در بهبود روابط خانه و مدرسه موثر باشد (Mousavi et al, ۲۰۲۲)

در تحقیقی با عنوان شناسایی مولفه های موثر در مشارکت والدین در مدرسه: رویکردی کیفی با روش تحلیل مضمون به این نتیجه رسیدند که دیدگاه سیستماتیک، محوریت والدین، فرایند سازگاران والدین، فرایند ساختاری، مفهومی نو از انجمن، دانش افزایی در حوزه مشارکت، مدیر توانمند، سلوک انسانی، بر ارتباط خانواده و مدرسه تاثیرگذار است (Agah et al, ۲۰۲۲)

در تحقیقی با عنوان بررسی تأثیر عوامل اجتماعی مؤثر بر میزان مشارکت اولیا در امور مدارس در همدان به این نتیجه رسیدند که امور اجتماعی، پرورشی، آموزشی، ارتباط خانه و مدرسه، ارتباط با کارکنان و دانش آموزان، امور مالی با متغیرهای اعتماد نهادی، پایگاه اجتماعی - اقتصادی، بیکدرتی، باورهای قالبی، تمایل فردی و خوداثربخشی از تأثیر عوامل اجتماعی مؤثر بر میزان مشارکت اولیا در امور مدارس میباشد. (Ghodsi et al, ۲۰۱۶)

در تحقیقی با عنوان فرهنگ خانواده: مبنای مغفول در سازماندهی تعاملات خانواده و مدرسه فرهنگ خانواده، محیط آموزشی، محیط روانشناختی بر ارتباط خانواده و مدرسه تاثیرگذار است (Mehrmohammadi, ۲۰۱۲).

در تحقیقی با عنوان نقش مشارکت والدین در دستیابی به اهداف آموزشی به این نتیجه رسیدند که جو مثبت مدرسه، شیوه ی اتخاذ تصمیمات، توجه به نیازهای اولیاء، آمادگی و پذیرش متقابل بین والدین و معلمان، تعهد به مشارکت، رضایت والدین از مشارکت خود و سهم و کمک مالی والدین بر ارتباط خانواده و مدرسه تاثیرگذار است (Pourrajab et al, ۲۰۱۹)

در تحقیقی با عنوان بررسی موانع تعامل خانه و مدرسه به این نتیجه رسیدند که عدم شناخت اولیا از اهداف و کارکردهای مدرسه، تغییرات سریع برنامه های درسی و آموزشی و عدم شناخت والدین و ناتوانی آنها در تطبیق با برنامه ها، کمبود وقت والدین، شاغل بودن، فاصله تا مدرسه میتواند مانع ارتباط مناسب بین خانواده و مدرسه باشد (Dehdar, ۲۰۲۰).

در تحقیقی با عنوان بررسی موانع تعامل اولیا با معلمان با تأکید بر جایگاه معلم، والدین و مدیریت مدرسه به این نتیجه رسیدند که عدم توانایی مدیریت مدارس در برقراری روابط انسانی با اولیا، شیوه مدارس در برخورد با اولیا، عوامل خانوادگی، نگرش ها و سواد والدین در مورد مشارکت والدین، مشکلات رفتاری، عوامل اجتماعی و فرهنگی (Rudsari and Sharifian, ۲۰۱۸)

در تحقیقی با عنوان نگاهی به ویژگیها و نقش خانواده در نظام آموزشی به این نتیجه رسیدند که عوامل ارتباطی، عوامل انسانی، عوامل ساختاری بر ارتباط خانواده و مدرسه تاثیرگذار است (Ghodrati and Mokhatab, ۲۰۱۵).

در تحقیقی با عنوان شیوه های بهبود تعامل خانواده ها با اولیای مدارس ابتدایی به این نتیجه رسیدند که درگیر بودن با کارهای روزمره، ساختار نظام آموزشی کشور، وضعیت اقتصادی نامناسب خانواده ها، ناآگاهی والدین از پیامدها، نتایج احتمالی و فواید مترتب بر امر مشارکت در مدارس، نبود تبلیغات مناسب توسط رسانه های عمومی در ترویج فرهنگ مشارکت در مدارس میتواند باعث بهبود تعامل خانواده و مدرسه گردد. (Seyedan and Mohsenian, ۲۰۱۷)

در تحقیقی با عنوان موانع مشارکت اولیا در امور مدارس از دیدگاه مدیران و اولیای دانش آموزان منطقه صومای برادوست در سال تحصیلی ۹۳ - ۹۲ به این نتیجه رسیدند که مدیران مدارس، مسائل فرهنگی، سطح آگاهی مشکلات اقتصادی و درگیری های شغلی والدین، دادن مسئولیت اجرایی به والدین، سن، نگرش سنتی مدیریت بر مشارکت والدین تاثیرگذار است (Fardian and Amirmishki, ۲۰۱۵).

در تحقیقی با عنوان شناسایی موانع مشارکت والدین در امور مدرس مقطع ابتدایی شهر سمنان به این نتیجه رسیدند که عدم شناخت اولیا از اهداف و کارکردهای مدرسه، تغییرات سریع برنامه های درسی و آموزشی و عدم شناخت والدین و ناتوانی آنها در تطبیق با برنامه ها، کمبود وقت والدین، شاغل بودن، فاصله و درگیر بودن با کارهای روزمره، ساختار نظام آموزشی کشور، وضعیت نامناسب اقتصادی خانواده ها، عدم آگاهی والدین از پیامدها، نتایج احتمالی و فواید مترتب بر امر مشارکت در مدارس، عدم تبلیغات مناسب توسط رسانه های عمومی در ترویج فرهنگ مشارکت در مدارس بر مشارکت والدین تاثیرگذار است (Gohari et al, ۲۰۱۵)

در تحقیقی با عنوان ساخت مقیاس مشارکت والدین برای کودکان پیش دبستانی پرداختند. نتایج بیانگر آن است که والدگری، یادگیری در خانه، رابطه خانه و مدرسه ساخت مقیاس مشارکت والدین برای کودکان پیش دبستانی می باشد (Samani and Sadeghzadeh, ۲۰۰۹)

در تحقیقی با عنوان بررسی عوامل مؤثر بر مشارکت والدین دانش آموزان در امور مدرسه ای دانش آموزان مقطع متوسطه استان آذربایجان شرقی به این نتیجه رسیدند که عامل روانی، متغیرهای ساختاری، درآمد، عامل رسانه ای و سن بر ارتباط خانواده و مدرسه تاثیرگذار است. (Yazdehkasti and Abaszadeh, ۲۰۰۷)

مشارکت خانواده-مدرسه-جامعه در حمایت از یادگیری مبتنی بر بازی: دیدگاه سرمایه اجتماعی معلم به این نتیجه رسیدند که باورهای مشترک، توسعه اطلاعات و فناوری، هنجارها و اعتماد متقابل، درک کردن و راهنمایی، نحوه برنامه ریزی جلسات، والدین: تجربه، میزان دخالت، بازخورد والدین بر مشارکت والدین تاثیرگذار است (Keung and Cheung, ۲۰۲۳)

در تحقیقی با عنوان تأثیر مداخله اقتصادی و مشارکت خانواده بر عملکرد تحصیلی دختران نوجوان به این نتیجه رسیدند که وضعیت اقتصادی، خودکارآمدی دانش آموز بر مشارکت والدین تاثیرگذار است (Brathwaite et al, ۲۰۲۳)

در تحقیقی با عنوان تفاوت طبقاتی اجتماعی در روابط خانواده و مدرسه: اهمیت سرمایه فرهنگی به این نتیجه رسیدند که دیدگاههای استاندارد مدارس، طبقه اجتماعی والدین، ویژگیهای فرهنگی والدین، جو مدرسه بر مشارکت والدین تاثیرگذار است (Lareau, ۲۰۰۰)

در تحقیقی با عنوان ماهیت مشارکت والدین در شهر ابوظبی در زمینه تغییر: پرورش عملکرد متقابل پاسخگو به این نتیجه رسیدند که عدم شناخت اولیا از اهداف و کارکردهای مدرسه، تغییرات سریع برنامه‌های درسی و آموزشی، شناخت نداشتن والدین، ناتوانی والدین در تطبیق با برنامه‌ها بر مشارکت والدین تاثیرگذار است (Baker and Blaik Houran, ۲۰۱۴)

در تحقیقی با عنوان فراتحلیل تاثیرات مداخلات مشارکت خانواده-مدرسه بر عملکرد تحصیلی به این نتیجه رسیدند که دیدگاه مشترک، اعتماد سازی، مشخص بودن چگونگی مشارکت والدین، نگرش مدیریت، انسجام، استمرار، سازگاری و انتقادگری، اعتقاد به ارتباط، مطلع بودن بر مشارکت والدین تاثیرگذار است (Smith, ۲۰۲۰)

در تحقیقی با عنوان تأثیر مداخلات مشارکتی خانواده-مدرسه بر عملکرد تحصیلی و اجتماعی-عاطفی به این نتیجه رسیدند که عوامل خانوادگی و ویژگیهای فردی، عوامل مرتبط با فرزند و ارتباط معلم و والدین، عدم آشنایی معلمان و مدیران با مزایای مشارکت بر مشارکت والدین تاثیرگذار است (Hornby and Blackwell, ۲۰۱۷)

(در تحقیقی با عنوان اعتبار سنجی پرسشنامه مشارکت والدین در مدرسه با رتبه دانش آموز به این نتیجه رسیدند که جنسیت دانش آموز، وضعیت مهاجرت والدین و وضعیت اجتماعی-اقتصادی ثابت بر مشارکت والدین تاثیرگذار است (Goulet, ۲۰۲۳)

روش پژوهش

پژوهش را از لحاظ هدف تحقیق از نوع تحقیقات کاربردی به شمار آورد. ملاک دیگر در تقسیم‌بندی روش‌های تحقیق بر حسب نحوه گردآوری داده‌ها می‌باشد که براساس این ویژگی، تحقیق حاضر را می‌توان از نوع تحقیقات توصیفی همبستگی از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری به حساب آورد. جامعه آماری پژوهش را کلیه معلمان مقطع ابتدایی شیراز تشکیل می‌دهند. با توجه به جامعه ۷۵۷۷ نفری و استفاده از فرمول کوکران نمونه مورد نظر ۳۶۶ نفر محاسبه گردید

$$n = \frac{N \cdot z^2 \cdot a / 2 \cdot p \cdot q}{\varepsilon^2 \cdot (N - 1) + (z^2 \cdot a / 2) \cdot (p \cdot q)} = 366$$

n = حجم نمونه

N = حجم یا اندازه تقریبی و تخمینی جامعه مادر

l = دقت برآورد یا میزان خطای حدی است (در این پژوهش ۰/۰۵ در نظر گرفته شده است).

P, q = نسبت افرادی که در رد/تایید فرضیه‌ها نظر می‌دهند

Z = عدد بحرانی توزیع سطح ۹۵ درصد اطمینان (α = ۰/۰۵)

به علت پراکندگی جامعه، جامعه مورد نظر را به ۴ ناحیه تقسیم کرده و نمونه متناسب با حجم هر ناحیه مشخص گردید. براساس آمار به دست آمده از اداره کل آموزش و پرورش استان فارس تعداد معلمان مقطع ابتدایی به تفکیک نواحی چهار گانه به صورت زیر می‌باشد اعضای نمونه آماری به شیوه نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای متناسب با حجم به شرح جدول ۳-۲ تعیین شدند:

جدول ۱ حجم جامعه و نمونه

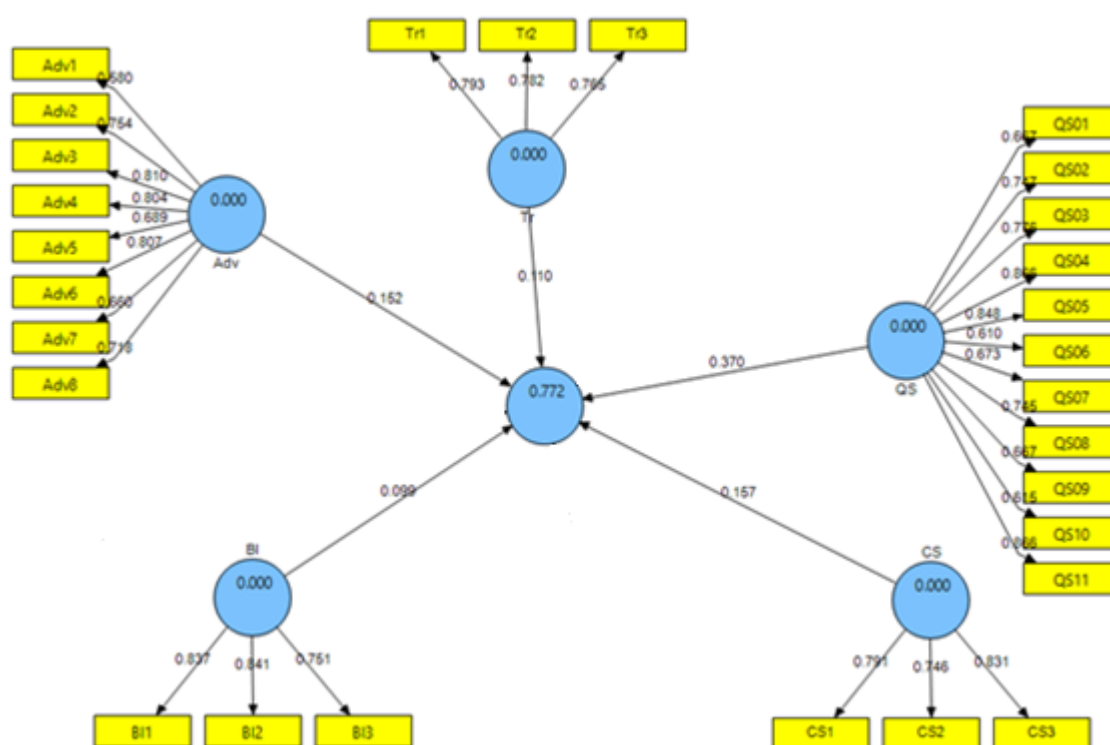
ناحیه	حجم جامعه	سهم هر طبقه در	حجم نمونه
ناحیه یک	۳۰۰۰	۰/۳۹۶	۱۴۵

ناحیه دو	۱۲۸۸	۰/۱۷۰	۶۲
ناحیه سه	۲۲۰۹	۰/۲۹۲	۱۰۷
ناحیه چهار	۱۰۸۰	۰/۱۴۳	۵۲
مجموع	۷۵۷۷		۳۶۶

با توجه به احتمال قابل استفاده نبودن برخی پرسشنامه‌ها، تعداد ۴۲۰ پرسشنامه توزیع گشت؛ که تعداد ۳۹۰ پرسشنامه قابل استفاده بود. آزمودنی‌های پژوهش به شیوه نمونه‌گیری تصادفی انتخاب و در پژوهش شرکت داده شدند. داده‌های مورد نیاز برای تحقیق با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته جمع‌آوری گردید که جهت بررسی پایایی مناسب آلفای کرونباخ آن محاسبه گردید. مقدار آلفای کرونباخ ۰/۷۸ بدست آمد که نشان از پایایی مناسب پرسشنامه دارد. جهت بررسی روایی پرسشنامه از نظر ۵ تن اساتید دانشگاه فرهنگیان در حوزه مدیریت آموزشی استفاده شد و روایی پرسشنامه از نظر آنها تایید گردید.

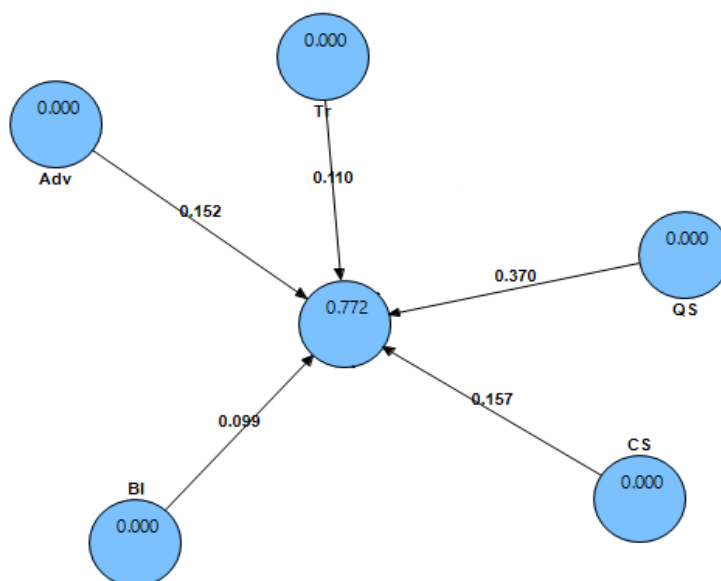
تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای بررسی مدل مفهومی تحقیق از مدل سازی PLS-SEM استفاده شده است. در نگاره زیر مرحله اول ارزیابی مدل ساختاری نشان داده شده است. ضرایب مسیر در حالت استاندارد هستند و مقدار آن‌ها بین -۱ تا +۱ تغییر می‌کنند.

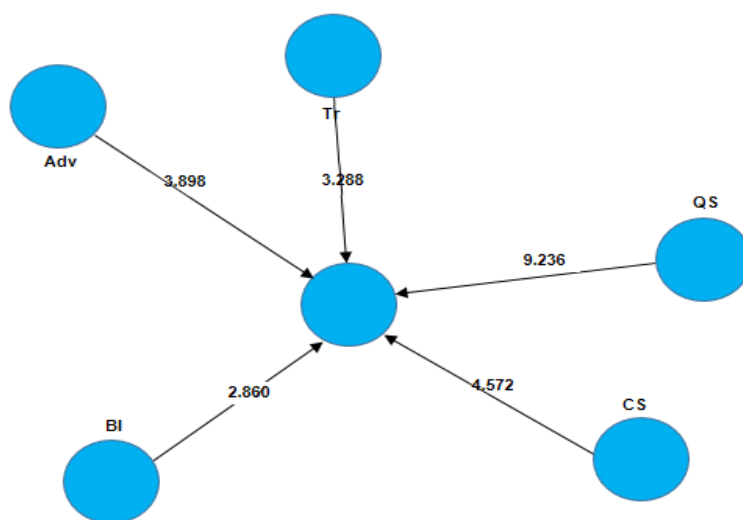

نمودار ۱- مدل اولیه تحقیق

برای اینکه مدل‌های انعکاسی از برازش خوبی برخوردار باشند باید بارهای عاملی بیشتر از ۰/۰۷ باشد. در مدل ساختاری اولیه پژوهش، تعدادی از گویه‌ها بار عاملی کمتر از ۰/۰۷ که با حذف گویه‌های ضعیف‌تر مدل اصلاح شده بدست می‌آید. در مدل ساختاری نهایی همه بارهای عاملی مدل‌های بیرونی بیشتر از ۰/۰۷ است در مواردی که مقادیر بین ۰/۵ و ۰/۷ می‌باشد نیز با توجه به اینکه میزان متوسط واریانس استخراج شده این متغیر بالاتر از ۰/۵ می‌باشد لذا موردی ندارد. ضریب تعیین برای متغیرهای مفهومی درون‌زا محاسبه و داخل بیضی متغیر نشان داده شده است. لازم به ذکر است برای متغیرهای بیرون‌زا مقدار ضریب تعیین محاسبه نمی‌شود.

نمودار ۲- مدل نهایی جهت بررسی و آزمون فرضیه ها در حالت استاندارد

نمودار ۳- مدل نهایی جهت بررسی و آزمون فرضیه ها با مقادیر t

بر اساس مدل به دست آمده و تحلیل داده ها، نتایج فرضیات تحقیق به صورت زیر ارائه میگردد

جدول ۲- نتایج آزمون فرضیات

ردیف	فرضیه	ضریب مسیر	t-Value	نتیجه
۱	عوامل مربوط به والدین بر ارتباط خانواده و مدرسه تاثیر مثبت دارد.	۰/۰۹۹	۳/۸۶۰	تایید فرضیه

۲	عوامل مربوط به دانش آموزان بر ارتباط خانواده و مدرسه تاثیر مثبت دارد.	۰/۳۷۰	۹/۲۳۶	تایید فرضیه
۳	عوامل مربوط به مدرسه بر ارتباط خانواده و مدرسه تاثیر مثبت دارد.	۰/۱۵۲	۳/۸۹۸	تایید فرضیه
۴	عوامل مربوط به نظام های موجود بر ارتباط خانواده و مدرسه تاثیر مثبت دارد.	۰/۱۱۰	۳/۲۸۸	تایید فرضیه
۵	عوامل مربوط به اصول ارتباطی بر ارتباط خانواده و مدرسه تاثیر مثبت دارد.	۰/۱۵۷	۴/۵۷۲	تایید فرضیه

نتیجه گیری

بر اساس تحقیق حاضر مولفه والدین که جزء مهمترین مولفه های تاثیرگذار بر مشارکت و تعامل والدین و مدرسه است شامل تحصیلات، جنسیت، میزان تصمیم گیری، اعتماد و علاقه اولیا، میت اقتصادی، باوقیت اجتماعی، موقعیت اقتصادی، باورهای خود اثربخشی والدین، نژاد، ملیت، تمایل به مشارکت، میزان درآمد، فرهنگ خانواده، عدم آگاهی از حقوق خود در قبال مدرسه، فقدان برنامه مشخص برای حضور اولیا، باور به مسئولیت پذیری فرزند، فاصله جغرافیایی، سن والدین میگردد که نتیجه بدست آمده با تحقیقات سراجی و شکوری (۲۰۲۰)، یزدخواستی و عباس زاده (۱۳۸۶)، آیتی و همکاران (۲۰۲۱)، تقدیری و فدایی (۲۰۲۲)، محسنی و همکاران (۲۰۲۱)، مهر محمدی (۲۰۱۲)، یزدانی و همکاران (۲۰۲۳)، موسوی و همکاران (۲۰۲۱)، ویایی و نوایی (۲۰۲۳)، دهدار (۲۰۱۹)، رودسری و شریفیان (۲۰۱۹)، طالبی (۲۰۲۲)، گوهری و همکاران (۲۰۱۵)، بالو و هامری (۲۰۱۲)، کیانگ و چیانگ (۲۰۲۳) همخوانی دارد. برخی از والدین نیز به سبب تجربیات منفی که از دوران مدرسه خودشان داشته‌اند، اعتمادی به کادر مدرسه ندارند. این ناآگاهی‌ها از نقش خود در پیشرفت فرزندشان آنان را از تعامل با محیط مدرسه دور نگه می‌دارد. سرانجام، والدینی وجود دارند که به بیماری‌های جسمی، عاطفی و یا مشکلات اجتماعی مبتلا هستند. این درصد کم از والدین احتمالاً بدون توجه به میزان کمک، قادر به همکاری با مدرسه نیستند. برای فرزندان این خانواده‌ها جامعه باید دست به کار شود. وقتی یک‌سوم پدران و مادران یک مدرسه به طور منطقی فعال باشند، همه کودکان کار خود را بهتر انجام می‌دهند. در حالی که شواهد قانع‌کننده نشان می‌دهند که مشارکت والدین در امور مدرسه از مزایای قابل توجهی برخوردار است، غالباً از طرف کارکنان مدرسه و خانواده‌ها در برابر فعال کردن راهبردهای مشارکت والدین مقاومت وجود دارد. اغلب معلمان کارکردن روی مشارکت والدین را باری اضافی بر فهرست طولانی مسئولیت‌های خود می‌دانند. بخش اداری «انجمن اولیا و مربیان» نیز غالباً معلمان را برای مواجهه با والدین یا گروه‌های مشورتی ترغیب می‌کند، اما زمان و یا آموزش لازم را برای رشد مهارت‌های رهبری، مهارت‌های ارتباطی و کسب صلاحیت‌های مورد نیاز در این زمینه فراهم نمی‌کند. در دوره کارشناسی تربیت معلم نیز آموزش بسیار اندکی در مورد مشارکت والدین در امور مدرسه وجود دارد. مشکل خاصی که در مناطق محروم و روستایی وجود دارد، انتظار اندک معلمان و مدرسه از والدین چنین مناطقی است که در نتیجه فرصت ابراز وجود و مشارکت به والدین داده نمی‌شود. مانع دیگر اینکه مدیران رهبری و پشتیبانی لازم را برای مشارکت معنادار والدین فراهم نمی‌کنند. مدیران باید توجه داشته باشند، مشارکت فعال والدین چیزی فراتر از تماس والدین با مدرسه یا شکایت آنان در مورد مشکلی خاص (گزارش غیبت یا انضباط دانش‌آموز، تدریس و ارزیابی معلم و ...) است. رفتار ترجیحی برخی مدیران، والدین را از مشارکت دلسرد می‌کند. هم معلمان و هم مدیران ممکن است از ترس اینکه والدین استقلال و قضاوت حرفه‌ای آنان را به چالش بکشند، محتاط باشند. علاوه بر این فرهنگ نادرست مدرسه در استقبال از مشارکت والدین، استفاده از زبان غیرمستترک، برخورد ناخوشایند، و در دسترس نبودن کارکنان مدرسه از موانع دیگر مشارکت هستند. برخی از پیش‌داوری‌های والدین در مورد کمبودها و ضعف‌های تحصیلی دانش‌آموز و ارجاع دادن تمام آن‌ها به معلمان، باعث در پیش گرفتن حالت دفاعی والدین در برابر کادر مدرسه و مانع از مشارکت فعال آنان می‌شود. این نتایج با تحقیقات قدسی و همکاران (۲۰۱۶)، یزدخواستی و عباس زاده (۲۰۰۷)، مهر محمدی (۲۰۱۲)، پور رجب و همکاران (۲۰۱۸)، ویایی و نوایی (۲۰۲۳)، دهدار (۲۰۱۹)، جدیدی (۲۰۱۴)، قاضی (۲۰۲۱)، رودسری و شریفیان (۲۰۱۹)، طالبی (۲۰۲۲)، بالو و هامری (۲۰۱۲)، کیانگ و چیانگ (۲۰۲۳). همخوانی دارد. همچنین دانش‌آموزان متوسطه اول و متوسطه دوم، با بزرگ‌تر شدن و به دنبال کسب استقلال از خانواده، به تدریج مانع حضور والدین خود در مدرسه می‌شوند و شاید بتوان گفت بدین علت میزان مشارکت والدین در دوره‌های بالاتر کمتر از دوره ابتدایی است. در بررسی انجام شده نقش دانش‌آموز در تعامل خانواده با مدرسه نیز مورد بررسی قرار گرفت که در الگوی استخراجی انگیزه پیشرفت دانش‌آموز، جنسیت، سن، میزان پیشرفت تحصیلی، استعداد و توانایی، مسائل رفتاری ارائه گردید. این نتایج نیز با تحقیقات عموپور و همکاران (۲۰۱۸)، محسنی و همکاران (۲۰۲۱)، رودسری و شریفیان (۲۰۱۹) در یک راستا قرار دارد.

پیشنهادات

✓ مدیریت میتواند جهت دعوت اولیا از شیوه‌های خلاقانه نظیر دعوتنامه های الکترونیکی یا دعوتنامه هایی متفاوت همراه با جملات انگیزشی استفاده کند. که همزمان با ارج نهادن به جایگاه والدین، به آنها این حس القا شود که جلسه و اهداف آن اهمیت ویژه ای برای مدرسه داشته و آنها را ترغیب به همکاری با مدرسه نماید.

- ✓ آموزش همکاران جهت برخورد مناسب، توأم با حفظ کرامت و به دور از هر گونه جهت گیری با والدین به گونه ای که اطمینان خاطر پیدا کنند که نگاه مدرسه در راستای اهمیت به جایگاه والدین میباشد.
- ✓ در جلسات حتما به نظرات والدین اهمیت داده شده و در آینده به صورت عینی و با ذکر نام فرد نظرات مناسب و برتر را در امور اجرایی به کار گرفته تا والدین بدانند نظرات آنها برای مدرسه اهمیت داشته و عملیاتی خواهد شد.
- ✓ تاریخ جلسات به صورت منظم و مشخص ابتدای سال تحصیلی در اختیار والدین قرار داده شود تا بتوانند برای آن از قبل برنامه ریزی داشته باشند.
- ✓ برگزاری جلسات به گونه ای باشد که به همه والدین فارغ از تحصیلات یا موقعیت اجتماعی فرصت اظهار نظر داده شود
- ✓ ساعات برگزاری جلسات اولیا و مربیان به گونه ای هماهنگ شود که با ساعات کاری والدین تداخل نداشته باشد

References

- Abbasian, Y. (۲۰۲۳). The influence of parents' interaction with teachers on the quality of education in schools. [In Persian]
- Agha, F, Nadi, M, and Karimi, F. (۲۰۲۲). Identifying effective components in parents' participation in school: a qualitative approach with thematic analysis method. *School administration*, ۹(۲), ۲۶۹-۳۰۰. [In Persian]
- Amopour, N, Mohammadkhah, J. (۲۰۱۹). Examining the role of family and school in children's identity processes and its effects in society, the first national conference on children's identity, Yazd. [In Persian]
- Ayati, M, Younesi, M, Sorgi, F. (۲۰۲۲). Factors affecting the level of parental participation, Mohaghegh Ardabili University, *Development Management Quarterly*, ۱۳(۲). pp. ۲۲-۴۳. [In Persian]
- Blau, I., & Hameiri, M. (۲۰۱۲). Teacher-families online interactions and gender differences in parental involvement through school data system: Do mothers want to know more than fathers about their children. *Computers & Education*, ۵۹(۲), ۷۰۱-۷۰۹.
- Brathwaite, R., Namuwonge, F., Magorokosho, N., Tutlam, N., Neilands, T. B., Namirembe, R & Ssewamala, F. M. (۲۰۲۳). Impact of Economic and Family Intervention on Adolescent Girls' Education Performance, School Absenteeism, and Behavior in School: The SuubiHer Study. *Journal of Adolescent Health*.
- Chen, J., Pisani, L., White, S., & Soroui, J. (۲۰۲۱). Parental engagement in early childhood education at home. *Reading Psychology*, ۳۳(۶), ۴۹۷-۵۲۴
- Dehdar, M. (۲۰۲۰). Examining barriers to home-school interaction, *Roshd Magazine*. [In Persian]
- Dehghani, B and Sabersalghi, S, (۲۰۲۳) pathology of parents' lack of participation in cultural and artistic activities in relation to students' creativity, the first national conference of modern researches in action research, methods and suggestions, Bandar Abbas. [In Persian]
- Desimone, L., Finn-Stevenson, M., & Henrich, C. (۲۰۰۰). Whole school reform in a low-income African American community: The effects of the CoZi model on teachers, parents, and students. *Urban Education*, ۳۵(۳), ۲۶۹-۳۲۳
- Ebadi, A, Mohammadi Tahrodi, A, Abu Saeidi Manouchehri, A, and Abad. R. (۲۰۲۳). "Investigation of the position of parents' and teachers' association in the educational system of education and training." *Islamic Sciences and Humanities Fall ۱۴۰۱ - Number ۱۰ (۱۱) pages - from ۲۶ to ۳۶* . [In Persian]
- Fardian, R and Amiri Mishki; Sh. (۲۰۱۵). Examining the barriers of parents' participation in school affairs from the point of view of administrators and parents of students in Soma Broadost region in the academic year ۹۲-۹۳, the first international conference on management, economics, accounting and science. [In Persian]

- Falah Tafti S., Rait Shawazi A., Dashtabadi Q., & Rezaei Sadrabadi M. (۲۰۲۳). Self-esteem and creativity among female and male students of Iranian schools in the era of Corona. *Scientific Journal of New Research Approaches in Management and Accounting*, ۶(۲۰), ۲۳۲۴-۲۳۳۹.
- Godrari, R., Mokhatb, M. (۲۰۱۵). A look at the characteristics and role of the family in the educational system, Mehr Arang Publications. [In Persian]
- Gohari, Z, Zahedi, S. (۲۰۱۵). Identification of barriers to parents' participation in elementary school affairs in Semnan city. *Educational Planning Studies*, ۴(۷), ۱۶۲-۱۳۴. [In Persian]
- Goulet, J., Archambault, I., Morizot, J., Olivier, E., & Tardif-Grenier, K. (۲۰۲۳). Validation of the Student-Rated Parental School Involvement Questionnaire: Factorial Validity and Invariance across Time and Sociodemographic Characteristics. *Journal of Psychoeducational Assessment*, ۴۱(۴), ۴۱۶-۴۳۳.
- Hashemi, A, Masanabadi, A. (۲۰۱۶). Parents' participation in learning, Dorivan Publications. [In Persian]
- Hassanzadeh Viaei, Hn and Navaei, S (۲۰۲۳), Identifying obstacles and neglected aspects of participation and trust building at home and school in order to advance educational and educational goals, practical conference on the ۱۴ strategic policies of education and research in the cities of Tehran province. [In Persian]
- Hassanzadeh Viai, H, & Navaei, S. (۲۰۲۳). Identifying barriers and neglected aspects of partnership and trust building between home and school. *Research in humanities education*, ۹(۳۰), ۳۷-۶۲. [In Persian].
- Hill, E.L. (۲۰۰۴) Evaluating the Theory of Executive Dysfunction in Autism. *Developmental Review*, ۲۴, ۱۸۹-۲۳۳.
- Hornby, G., & Blackwell, I. (۲۰۱۸). Barriers to parental involvement in education: an update. *Educational Review*, ۷۰(۱), ۱۰۹-۱۱۹.
- Keung, C., & Cheung, A. (۲۰۲۳). A family-school-community partnership supporting play-based learning: A social capital perspective. *Teaching and Teacher Education*, ۱۳۵, ۱۰۴۳۱۴.
- Lareau, A. (۲۰۰۰). Social class differences in family-school relationships: The importance of cultural capital. *Sociology of education*, ۷۳-۸۵.
- Levinson, S., Neuspiel, J., Eisenhower, A., & Blacher, J. (۲۰۲۱). Parent-teacher disagreement on ratings of behavior problems in children with ASD: Associations with parental school involvement over time. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, ۵۱, ۱۹۶۶-۱۹۸۲.
- McWayne, C., Hampton, V., Fantuzzo, J., Cohen, H. L., & Sekino, Y. (۲۰۰۴). A Multivariate Examination of Parent Involvement and the Social and Academic Competencies of Urban Kindergarten Children. *Psychology in the Schools*, ۴۱(۳), ۳۶۳-۳۷۷
- Mehromhammadi, M. (۲۰۱۲). Family culture: the neglected basis in organizing home and school interactions. *Scientific Research Quarterly of Culture Strategy*, No. ۱۷-۱۸), ۲۷۵-۲۹۳. [In Persian]
- Melinejad, M. (۲۰۲۳). Interaction with family, school and mosque, Book of Burna Volume ۵, Sarat Publications. [In Persian]
- Mohseni, N, Hosseini, M.A, & Ghorchian, N. (۲۰۲۲). Improving the interaction between school and family in the prevention of social misbehavior of adolescents: analysis of dimensions and components with a qualitative approach. *Sociology of Education*, ۸(۱), ۱۰۹-۹۶. [In Persian]
- Mousavi, F, Jafari, F, Deshiri, G, & Roshni, Sh. (۲۰۲۲). The effect of parental alliance on the regulation of learning and social competence of adolescent girls: the mediating role of parental involvement. *Applied Counseling*, ۱۱(۲), ۲۱-۴۴. [In Persian]
- Pourrajb, M, Panahi, A, Aflaki. A. (۲۰۱۹). New developments in psychology, educational sciences and education, first year of December ۲۰۱۷, number ۷. [In Persian].
- Qhodsi, A, Bilali, I, & Latifi Pak, N. (۲۰۱۶). Investigating the effect of effective social factors on the level of parents' participation in school affairs in Hamedan. *Social Development*, ۱۲(۱), ۸۱-۱۰۶. [In Persian]

Rudsari, M, Sharifian, F (۲۰۱۸). Examining the obstacles of parents' interaction with teachers (with emphasis on the position of teachers, parents and school management, new developments in psychology, educational sciences and education, second year of May ۲۰۱۸, number ۱۱ . [In Persian]

S. Baker, F., & Blaik Hourani, R. (۲۰۱۴). The nature of parental involvement in the city of Abu Dhabi in a context of change: Nurturing mutually responsive practice. *Education, Business and Society: Contemporary Middle Eastern Issues*, ۷(۴), ۱۸۶-۲۰۰.

Samani, Si, and Sadeghzadeh, M. (۲۰۰۹). Construction of parental involvement scale for preschool children. *Education and Learning Studies (Shiraz University Social and Human Sciences)*, ۱(۲ (۵۷-۲)), ۵۹-۷۵. [in Persian]

Saraji, F, and Shakuri, Nr. (۲۰۲۰). Barriers to parents' participation in descriptive assessment: a qualitative study. *Educational Measurement and Evaluation Studies*, ۱۰(۲۹), ۲۲۹-۲۶۰. [In Persian]

Sénéchal, M. (۲۰۱۱). Relations between home literacy and child outcomes. In S. B. Neuman, & D. K. Dickinson (Eds.), *Handbook of early literacy research: Volume ۳*. (pp. ۱۷۵-۱۸۸). New York: Guildford Press.

Seyedan, N, Mohsenian, A. (۲۰۱۷). Ways to improve the interaction of families with primary school parents, Padina Publications. [In Persian]

Smith T E, Sheridan S M, Kim E M, et al. (۲۰۲۰). The effects of family-school partnership interventions on academic and social-emotional functioning: A meta-analysis exploring what works for whom

Taghdiri, Z, and Fadaei, F. (۲۰۲۳). Family culture and its echo in the heart of the document of fundamental transformation of education. *International Conference on the Culture of Psychopathology and Education*. [In Persian]

Talebi, M. (۲۰۲۲). Motivating parents to participate in school affairs, *Roshd Magazine*

Yazdani, Azizaleh. (۲۰۲۳). Solutions to improve family and school participation in the educational and educational affairs of students, the fifth national conference of professional researches in psychology and counseling from the teacher's point of view. [In Persian]

Zhang, Y. (۲۰۲۳). Are there educational and psychological benefits from parental school involvement for early adolescents? Evidence from the China Educational Panel Survey (CEPS)